

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Formålet med lovforslaget er primært at omlægge spiritusafgiften fra en kombineret værdi- og literafgift til en ren literafgift. Det foreslås, at den nye spiritusafgiftssats fastsættes således, at afgiften på snaps ikke ændres. Derimod vil afgiften på dyr spiritus i praksis falde. Provenutabet herved foreslås finansieret ved en vis forhøjelse af afgifterne af øl og vin.

Efter Rådets direktiv nr. 92/84 (EØF) af 19. oktober 1992 om indbyrdes tilnærmelse af punktafgiftssatserne for alkohol og alkoholholdige drikkevarer, skal Danmark senest den 1. juli 1996 beskatte spiritus med en specifik afgift pr. liter ren alkohol.

Spiritusafgiften, der budgetteres til at indbringe 1.675 mill. kr. i 1996, består af en literafgift på 143 kr./liter 100 pct. spiritus samt 37,5 pct. af engrosværdien inklusive afgift eksklusiv moms. I gennemsnit udgør den samlede afgift 292 kr. pr. liter ren alkohol.

Salget af spiritus har været faldende siden midten af 1980'erne og især i de første år af 1990'erne. Salget af spiritus er nu stagneret.

I midten af 1980'erne da salget toppede, blev der solgt godt 20 mill. liter spiritus, mens salget nu er på godt 13 mill. liter.

På trods af at ølafgiften samlet næsten blev halveret i 1991 og 1992, har salget af afgiftspligtigt øl på ca. 625 mill. liter været stabilt med en vigende tendens. Da grænsehandelen, der tidligere var af væsentligt omfang, er faldet noget, har der reelt været tilbagegang i danskernes ølforbrug.

Derimod er vinsalget steget efter afgiftsned sættelserne i 1991 og 1992. Vinsalget var gennem 1970'erne og starten af 1980'erne i kraftig vækst, men salget stagnerede i sidste del af 1980'erne med ca. 100-110 mill. liter årligt. Salgsstigningen til nu omkring 135-140 mill. liter skyldes sandsynligvis først og fremmest et kraftigt fald i grænsehandelen, men også en reel forbrugsstigning.

Erfaringerne fra afgiftsned sættelserne for øl og vin har således været, at forbruget ikke i videre omfang er påvirkeligt af prisændringer, i alle tilfælde ikke på kortere sigt. For spiritus er der dog formentlig tale

om en vis prisfølsomhed, der dog vanskeligt lader sig opgøre.

Målet med afgiftsned sættelserne på øl og vin sidst i 1992 var at kunne indtræde i det indre marked fra 1. januar 1993 uden rejsegodsrestriktioner for øl og vin, og uden at grænsehandelen steg. Dette mål er nået.

I forbindelse med øl- og vinafgiftsned sættelserne fremførte spiritusbranchen, at ned sættelserne for øl og vin ville forvride konkurrencen i forhold til spiritus. Det kraftige fald i spiritussalget i 1992 og 1993 kan understøtte den opfattelse. Den begrænsede reaktion på øl- og vinforbruget af prisned sættelserne tyder modsat ikke på, at øl og vin i noget væsentligt omfang konkurrerer med spiritus.

En provenuneutral omlægning af spiritusafgiften (afgiftssats 292 kr./liter ren alkohol) ville medføre prisstigninger på billig alkohol og prisfald på dyr. For Rød Aalborg, der er en af de billigste snapse (pr. liter alkohol) ville en sådan omlægning medføre afgiftsstigninger inklusive moms på 8-9 kr. pr. flaske (0,7 liter 45 pct.), mens afgiften på en flaske Gammel Dansk ville blive forhøjet med omkring 1 kr. pr. hel-flaske. Dyr spiritus konkurrerer i en vis udstrækning med billig spiritus.

Med henblik på at forhindre at omlægningen i alkoholbeskatningen medfører en forværring af markedsforholdene for billig spiritus, foreslås det, at gennemføre en vis ned sættelse af den gennemsnitlige beskatning af spiritus fra 292 kr./ liter ren alkohol til 275 kr./liter eller med knap 6 pct. Herved opnås, at snaps i gennemsnit hverken vil stige eller falde i afgift. For de billigste snapsemærker vil der være tale om en begrænset afgiftsstigning (Rød Aalborg herved 2 kr./flaske), mens der for andre vil være tale om tilsvarende fald.

Derimod vil der for de dyrere spiritustyper og -mærker f.eks. malt whisky og cognac kunne ske væsentlige prisfald. Markedsandelen for dyr spiritus er begrænset.

Med henblik på at finansiere provenutabet og fastholde afgifternes sundhedspolitiske virkninger foreslås det samtidigt at forhøje afgifterne på øl og vin med knap 4 pct.